

Luonto 27.5.2016 klo 6:05

Kylän väki kuivatti ja täytti kituvan järven – asiantuntijat ällistyivät: Järvi pursuaa nyt muhkeita kaloja

Hulkkianjärvi kimmeltää sinisenä ja terveenä Miehikkälässä, Venäjän rajalla. On alkamassa viides kesä sen jälkeen, kun järvi täytettiin kuivatuksen jälkeen uudestaan. Operaatio onnistui niin hyvin, että asiantuntijatkin ovat nyt ihmeissään.

Kuva: Olli Törönen / Yle

Mistä on kyse?

- Miehikkälässä sijaitseva Hulkkianjärvi kuivattiin kyläläisten toimesta kesällä 2009
- Järvi oli pahoin rehevöitynyt ja veden laatu oli keho
- Vesi palautettiin järveen pari vuotta myöhemmin
- Nyt järvestä nousee hyvin suuria ahvenia ja isoja haukia
- Vesistöasiantuntijat yllättyivät siitä, että kalakanta parani niin paljon

Hannu Kokkala nostaa kotirannassaan vedestä katiskan, jonka sisällä räpiköi paljon kalaa.

Isoja, pulskia ahvenia, yli puolimetrinen hauki ja lisäksi pienempiä kaloja. Runsas kalasaalis on Hulkkianjärvellä tuttu näky.

– Aikamoisia vonkaleita. Suurin tänä keväänä katiskasta saatu ahven on painanut 625 grammaa, ja muidenkin paino on ollut samaa luokkaa tai puolen kilon tienoilla. Sellaisia on kiva laittaa savu-uuniin, Kokkala tuumaa.

Vertailun vuoksi kerrottakoon, että kookas järviahven painaa normaalisti 200-350 grammaa.

Kymmenen vuotta sitten kaikki oli toisin. Rajan pinnassa Salo-Miehikkälän kylässä sijaitseva Hulkkianjärvi teki kuolemaa. Se oli kasvamassa umpeen ja rantoja kiersi 30 sentin paksuinen sammal- ja kasviriutta. Uimaan ei ollut päässyt moneen vuoteen, koska veden laatu oli keho.

Järveä kansoittivat kitukasvuiset kalansintit. Kaikki isot kalat olivat kuolleet, koska pikkusintit veivät niiltä hapen. Osmankäämi kasvoi valtoimenaan ympäriinsä.

– Järvi oli hurjannäköinen. Vettä näkyi aina vain vähemmän. Poikani Marko päätti, että jotain piti tehdä ettei järvi menisi pilalle, Kokkala muistaa.

Aikamoisia vonkaleita. Sellaisia on kiva laittaa savu-uuniin.

– *Hannu Kokkala*

Pieni ja matala

Nuori mies otti yhteyttä Helsingin yliopistoon, josta hänet ohjattiin Kaakkois-Suomen Ely-keskuksen vesistöasiantuntijan Markus Tapanisen juttusille Kouvolaan. Tapaniselle tuli reissu Miehkälään.

– Muistan hyvin, kun olimme täällä kalliolla. Järvien kuivatukset oli juuri aloitettu Suomessa, niitä oli tehty muutamia. Ajattelin, että miksei täälläkin, Tapaninen kertoo.

Kaikkiin järviin kuivatus ei sovi, mutta Hulkkianjärvi oli pieni ja matala. Sen koko oli 22 hehtaaria ja syvyys vain 80 senttiä. Haasteita toi se, että järven kuivatus on teknisesti todella vaikeaa.

– Yleensä se epäonnistuu. Niitä on nyt tehty Suomessa aika paljon, eikä niissä ole päästy haluttuun tulokseen.

Hellekesä oli onnenpotku

Päätettiin yrittää. Ensin oli saatava kaikki maanomistajat mukaan hankkeeseen. Se ei ollut vaikeaa.

– Jos joku olisi sanonut, ettei halua viedä projektia läpi, se olisi tyssännyt siihen. Onneksi kaikki puhalsivat yhteen hiileen ja lupa järven kuivatukseen saatiin varsin nopeasti.

Kuivatus tapahtui kesällä 2009. Se kesä oli hellekesä, kuiva ja lämmin. Onni sekini.

– Sattui kuivatuksen kannalta ihan mahdoton tuuri. Osmankäämistäkin oli hyötyä. Vaikka sen poisto oli haitta kunnostuksen kannalta, se myös haihdutti vettä eli kuivatti järveä.

Lisäksi painava vesi saatiin pudotettua alapuoliseen jokeen, jolloin vettä ei tarvinnut pumpata ollenkaan. Hannu Kokkalan mukaan järven kuivatuksessa oli mukana koko kylä.

– Talkootyötä oli ihan hirveän paljon. Osmankäämin raivaukseen meni kuukausi. Mutta pääasia oli, että työ tuli tehtyä, Kokkala toteaa.

Kaikki meni paremmin kuin odotimme. Linnusto monipuolistui ja kalakanta parani huomattavasti.

– Markus Tapaninen

Järvi parani – ja syveni

Järvi oli kuivana kaksi talvea ja yhden kesän. Täyttö alkoi seuraavana syksynä. Laskuojaan tehtiin pohjapato, jonka ansiosta järvi pääsi täyttymään uudelleen.

Lopputulokset olivat loistavia.

– Kaikki on mennyt paremmin kuin odotimme. Linnusto on parantunut ja monipuolistunut. Iso yllätys meille oli, että kalakanta on huomattavasti parempi kuin aikaisemmin, Tapaninen kertoo.

Kala nousi järveen Onkamaanjoesta. Uudella kalalla on ollut huomattavasti enemmän ravintoa käytössään, koska kalojen määrä ei ollut läheskään niin iso kuin ennen kuivatusta.

– Niistä on kasvanut isoja petokaloja: ahvenia ja haukia, jotka taas syövät pienempiä kaloja ja pitävät kalakantaa normaalina. Näin tehdään hoitokalastuksessakin. Tämä vain oli totaalinen hoitokalastus.

Kuivatuskesän helle aiheutti myös sen, että järven pohja painui 40 senttiä alaspäin. Nyt järven syvyys on 120 senttiä.

Lahja jälkipolville

Hulkkianjärvi toimii nyt esimerkkinä hyvin hoidetusta järvestä. Eikä pelastusoperaatio tullut edes kalliiksi.

– Valtion rahaa meni 50 000 euroa, ja se on tosi pieni summa työhön ja tuloksiin nähden. Puolet tuli asukkailta talkoina ja kunnostustoimenpiteinä, Tapaninen sanoo.

Valtion rahaa meni 50 000 euroa, ja se on tosi pieni summa.

– Markus Tapaninen

Asukkaat ovat erittäin tyytyväisiä. Järvestä pidetään nyt hyvää huolta.

– Joka kesä meillä on niittokone, jolla ajamme hiusheinää ja lummetta pois. Osmankäämi ei ole ainakaan vielä tullut tänne kuivatusojien yli, kertoo Hannu Kokkala.

Järven tulevaisuus riippuu siitä, miten paljon sinne kertyy ravinteita.

– Kyllä tämä jälkipolville kestää.

Satu Krautsuk
Twitter: @Satu911
Yle